

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

484. An, si pensio excedat mediatatem, vel etiam aliàs fuerit excessiva tempore datæ, sit penitus nulla, aut debeat annullari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

n. c. conquirente. de cler. non resid. Rebuff. ubi ante. n. 134. alias. 116.

3. Respondeo ad secundum secundò: olim imponebatur pensio usque ad tertiam partem reddituum in omnibus beneficiis, & hæc iudicabatur iusta pensio, apponebaturque clausula: dummodo tertiam partem non excedat. Paris. l. 6. q. 2. n. 24. citans Paul. Rom. de pens. c. 1. n. 6. Caccial. eod. tr. q. 9. Gig. q. 7. Rebuff. in pr. de reservat. tam general. & c. n. 19. alias 21. sic in specie ex praxi Curia ante Trid. etiam Parochiales gravabantur usque ad tertiam partem fructuum, sicut quæcunque alia beneficia, & in Parochialibus quoque adijciebatur clausula: modo tertiam partem non excedant. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. nu. 27. sic non posse concedi pensionem ultra tertiam partem, eâ ratione, quòd æquum non sit, ut qui minus meretur, qualis est pensionarius, minus præstans Ecclesiæ quàm titularis, plus exigat, defendunt Comitul. l. 1. resp. 26. Paponz. l. 3. tit. 5. Arresto. 8. & 10. apud Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 1. n. 39.

4. Respondeo ad secundum tertio: hodie dum de stylo beneficia simplicia regulariter gravantur ad medietatem & non ultra. Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 55. Lott. l. 1. q. 36. n. 38. Corrad. loc. cit. Paris. loc. cit. nu. 26. Item Ricc. in pr. p. 3. resolut. 109. nu. 4. Boër. decis. 162. apud Ventrigl. loc. cit. quamvis dicat; nihil quidem certum determinatum esse hac in parte circa beneficia non curata, sed esse a bitrarium; videre tamen nos passim servari, ut in beneficiis non curatis valorem 24. ducatorum excedentibus non imponatur pensio ultra medietatem. Idem fore ait Garc. loc. cit. n. 371. nempe circa quantitatem pensionis non posse dari certam regulam in beneficiis non curatis; eò quòd licet Parisius & alii quidam dicant, de stylo hodie regulariter dari in iis pensionem ad medietatem, videamus tamen etiam sæpe dari ultra medietatem.

Questio 484. An, si pensio excedat medietatem, vel etiam alias fuerit excessiva tempore Data, sit penitus nulla, aut debeat annullari?

1. Respondeo: Non convenire in hoc AA. nam quòd, si pensio excederet medietatem fructuum beneficii gravati, non ideo annullandam esse, sed reducendam ad legitimam quantitatem, tenet Paris. l. 6. q. 2. n. 144. quod ipsum procedere ait Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 43. etiam si reservata cum dicta clausula: dummodo medietatem fructuum non excedat; eò quòd pensio in eo casu non vitietur in totum, sed solum in excessu. citat pro hoc Mant. decis. 153. nu. 2. Gratian. discep. sor. discep. 995. n. 11. Idem tenet Garc. p. 1. c. 5. à n. 417. pro quo multas adducit auctoritates & Rotæ decisiones.

2. Contrarium, nempe si pensio (idque, si ve sumus in pensione super beneficio curato, imposita cum clausula: dummodo res remaneant rectori; si ve in pensione super simplici, cum clausula: dummodo medietatem, vel talem partem fructuum non excedat) tempore datæ excedat vel in minimo, etiam in totum corruiere, seu nullam esse quo ad totam, ita ut reductioni locus non sit, eò quòd clausula prædicta videantur continere protestationem Papæ; quòd nisi res se ita habeat, nolit gratiam aliquam fecisse, & sic consideretur tunc tanquam unum integrale, quod non potest pro una parte valere, & pro altera parte non. sic inquam, tenent Barbof.

juris Eccl. l. 1. c. 39. §. 3. n. 45. Lott. l. 1. q. 38. n. 54. Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 1. n. 49. citantes Gig. de pens. q. 35. n. 2. Rotam. decis. 626. nu. 6. p. 1. divers. Vide de hoc plura supra.

3. Porro extenditur hoc ipsum primò, ita ut si ve prædicta clausula: dummodo, importet modum si ve conditionem (licet enim inter conditionem & modum hæc sit præcipua differentia, quòd conditio suspendat, modus verò secus; modus tamen adhuc ipsam obligationem coarctet, ita ut nisi impleatur, nihil debeatur. l. si tibi legatum. ff. de legat. Lott. cit. q. 38. n. 42.) nihil actum censeatur, donec plenè sit justificata. Lott. loc. cit. nu. 40. Ventrigl. loc. cit. 50. Secundò; ut licet titularis sit obligatus ad solutionem pensionis in forma Camera, adhuc astringi nequeat ad solutionem prædictæ clausulæ non justificatæ. Ventrigl. num. 51. citans Rotam. in Asculan. pens. 7. Feb. 1586. & in Firmian. pens. 14. Decemb. 1592. Tertio, ita ut per dictam clausulam suspendatur gratia reservationis pensionis, ut ante illius justificationem pensio non dicatur debita, nec titularis cogi possit ad eam solvendam, nisi per modum manutationis, dum pensionarius esset in quasi possessione exigendi. Ventrigl. n. 52. citans Cassador. decis. 10. n. 8. de rescrip. Rotam. decis. 547. na. 2. p. 1. recent. Quarto, ut nec contra eum, qui consensit pensioni tali, agi possit ad solutionem illius, dicta clausula non justificatæ; eò quòd iste consensus æquè ac gratia, cui accedit, habeat hanc tacitam conditionem: dummodo & c. in ventre. Lott. n. 46. & 47. Ventrigl. nu. 53. citans Cassador. decis. 8. n. 8. de rescrip. Mohed. decis. 9. n. 1. & 2. de caus. possess. Quintò, ut clausula dicta sit justificanda, etiam si pensio imposita esset motu proprio. Ventrigl. n. 54. citans Rotam in Neritonenf. pens. 15. Nov. 1601. Vide de hac necessitate justificandi dictam clausulam plura infra, ubi de obligationibus pensionariis.

3. De cetero in casu pensionis reservatæ resignanti, qui resignavit, reservatæ sibi pensione tantæ, & non aliàs, nec aliter, nec alio modo, dictam clausulam dummodo & c. causare nullitatem pensionis in totum si excedat; eò quòd tunc sit indivisa, quia jam deficit consensus resignantis, & consequenter etiam super eo fundatus consensus Papæ, tenet Garc. nu. 422. Card. de Luc. de pens. d. 12. n. 4. & d. 14. n. 2. et si ejus contrarium, ut vidimus, ante hanc 14. teneat Castrop. dum sermo est de excessu pensionis, seu non remanent amplius centum aut medietas, non tempore Data, sed successu temporis. Item in totum corruiere, seu nullam esse pensionem reservatam cum narrativa, quòd medietatem, seu aliam partem fructuum non excedat, si excedat, tradit Garc. n. 428. dicens, hoc esse, quòd vult Gig. q. 9. n. 3. & q. 35. n. 2. de quo ex plura. Hoc ipsum quoque procedere, seu pensionem in totum vitari, & esse nullam, si imposita ultra potestatem imponentis, v. g. si à Legato habente facultatem reservandi pensionem usque ad tertiam partem, illa imposita fuisset etiam in modico ultra tertiam partem, tradit idem Garc. à n. 430. citatis pluribus, ex Gamb. de pot. leg. l. 6. à nu. 712. qui tamen id admittit, dum constat Legatum voluisse excedere tertiam partem; quia tunc, quòd potuit, noluit, & quòd voluit, non potuit: si autem de eo non constet, re ipsa tamen pensio excedat illam partem, non fore in totum nullam, sed esse reductioni locum; quia in majore summa includitur minor.